

Innovatie verzandt in bureaucratie

Subsidieregeling kleinschalig wonen moet voorbeeld zijn voor de gezondheidszorg

Hetti Willemse

De Raad voor Volksgezondheid en Zorg wil de vele projectsubsidies stoppen en een innovatiefonds oprichten. Dat is een uitermate slecht idee.

Een concreet benoemde en enigszins robuuste post innovatie op de begroting van een zorgorganisatie vinden, is zoeken naar een naald in een hooiberg. Een landelijk innovatiefonds kan als excuus dienen om het zelf als zorgorganisatie er maar bij te laten. Zo'n fonds is ook een stap terug in de tijd. Het hele (overheids)beleid is er toch op gericht de eigen verantwoordelijkheid van de zorgorganisaties beter gestalte te geven?

Ook nemen de bureaucratie en de administratieve lasten door het optuigen van weer een innovatiefonds alleen maar toe. De laatste drie jaar zien we al een toename van de interne zorgbureaucratie met 10%, omgerekend €470 mln, blijkt uit recent VWS-onderzoek.

Bovendien zijn er genoeg innovatiefondsen. Zo heeft ZonMw voor het Nationaal Programma Ouderenzorg €80 mln beschikbaar. De Nederlandse Zorgautoriteit heeft een innovatiefonds waarin nog miljoenen euro's zitten. De gezamenlijke ziektekostenverzekeraars hebben een innovatiefonds waarin de gelden zijn geparkeerd uit de tijd van de opheffing van het vrijwillig Ziekenfonds. En VWS heeft recentelijk ook een innovatieprogramma voor bedrijfsprocessen in de langdurige zorg met € 30 mln in kas bij kenniscentrum Vilans gestald.

Kapitaliseer eens de voorbereidende inspanningen die zorgorganisaties en innovatiefondsen plegen qua personeelsinzet, vergaderen en papierverbruik. Het zou mij niet verbazen als blijkt dat met het



De Herbergier in Arnhem, een kleinschalig verzorgingsstehuis voor mensen met geheugenproblemen.

Foto: Ger Loeffen/HH

geld dat nu met alle bureaucratische voorbereidingen is gemeoid al een substantieel begin van de gewenste innovatie op de werkvloer kan worden gerealiseerd.

Moet er dan niets vanuit de overheid gestimuleerd worden? Natuurlijk wel. Alleen niet in de vorm van projectsubsidies of een landelijk innovatiefonds. De overheid moet veel helderder de gewenste politieke of beleidsmatige doelen en resultaten in maat en getal benoemen en het geld in de vorm van

een doelsubsidie daaraan koppelen. Een goed voorbeeld hiervan is de subsidieregeling kleinschalig wonen. Wie een plaats kleinschalig wonen realiseert, krijgt geld van de overheid. Net zoals subsidie van de overheid bij plaatsing van zonnepanelen — heel concreet, zichtbaar en direct en zonder bureaucratische rompslomp. Op deze wijze kan de overheid bewezen goed practices veel sneller over het land uitrollen.

Ook in de ambtelijke afhande-

ling heeft dit alleen maar voordelen. De politiek heeft bepaald wat, hoeveel en voor welk bedrag ze wil stimuleren. Dus de afhandeling kan rechttoe rechtaan keurig via een geprotocolleerd administratief proces. Een run op de subsidievoorraad is een compliment aan de politici. Zij hebben goed aangevoeld waar behoefte aan is en het is tevens een signaal om een tweede subsidieronde mogelijk te maken.

Kortom, zorgorganisaties ontwikkelen een eigen innovatiebeleid,

inhoudelijk en financieel. Overheid, benoem in helder Nederlands wat bereikt moet worden en zet daar stimuleringsmaatregelen op en verstrek doelsubsidies op concrete diensten en producten. De huidige medewerkers bij de innovatiefondsen kunnen hun kennis en ervaring rechtstreeks inzetten bij de zorgorganisaties. Werk genoeg aan de winkel.

Hetti Willemse is sociaal geograaf en is directeur Publicarea.